

Noten uit Overijssel januari 2020

S.J. (Bob) Wertheim

Contact: ton.baltissen@cropeye.com

Rassen hazelaar

De hazelaar is **inheems** en wordt al eeuwen in Europa geteeld. Er zijn dan ook honderden rassen ontstaan door selectie in wilde populaties. Goede selecties zijn benoemd en vegetatief vermeerderd. Verwarrend is dat verschillende namen voor dezelfde selecties kunnen bestaan. De laatste decaden komen er rassen bij ontstaan uit gericht veredeling.

Het grote aanbod van rassen maakt keus lastig. Het veiligst is uitsluitend rassen te kiezen waarmee in ons land goede ervaringen (proef, praktijk) bestaan en niet alleen af te gaan op adviezen van kwekers! Proeven en ervaringen laten zien dat hazelaars hier goed kunnen dragen, maar dat de hoogte van productie per jaar nogal wisselt. Voor een goed rendement is een gemiddelde productie over de jaren van ≥ 2 ton/ha nodig van uiterlijk en innerlijk goede kwaliteit noten.

In ons land wordt bij aankoop van een ras de echtheid niet gegarandeerd; er is geen keur door de NAK, zoals bij andere fruitgewassen. In Frankrijk waren (zijn?) rassen wel van een keurmerk (Ctifl) voorzien. Rassenkeus hangt af van het doel; **tafelnotoot** (verse markt) of **industrienoot** (verwerkende industrie). De laatste markt is omvangrijker en groeiende. Er zijn rassen voor beide markten. **Ronde** noten hebben wereldwijd een veel groter aandeel dan **langwerpige** noten die hier juist veel voorkomen! De vraag is of we niet meer naar rassen met ronde noten toe moeten.

Hazelnootkernen zijn rijk aan eiwitten en vetten en kunnen dus in de menselijke voeding een grotere rol gaan spelen. Dat geldt ook voor veevoer en industriële verwerking (cosmetica, farmacie, biodiesel)

Een ras moet de volgende eigenschappen hebben, maar het ideale ras bestaat niet.

- Vroeg productief zijn (bij voorkeur 3-4 jaar na planten met dracht beginnen)
- Regelmatig productief zijn (weinig beurtjaren)
 - niet al te vroeg bloeien in verband met kans op schade door vorst (kustgebieden beter af)
 - stuifmeel van geplante rassen moet wederzijds verdraagzaam zijn (volgend onderwerp)
 - voldoende licht in de boomkroon is noodzakelijk (snoei, plantafstand)
- Veel kwaliteitsnoten geven
 - tafelnooten 20-24 mm; industrienooten (16-20 mm met kernen 11-13/13-15 mm)
 - niet vele loze noten, niet veel kernen met gebreken (verschrompeld, beschimmeld)
 - gemakkelijk zijn te kraken (schaal niet te dik)

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Contact: Ton.baltissen@cropeye.com

Vervolg eigenschappen ras:

- Een hoog kernrendement hebben (= kerngewicht als % van nootgewicht)
 - tafelnooten >40%; industrienooten >45%
- Hoge vrije val noten uit hulzen bezitten (> 50%); spaart handeling uit
- Kern moet tijdens roterend roosteren kernvlies goed loslaten (blank product gewild)
- Niet te sterk groeien (efficiëntie van productie neemt af met groeikracht)
- Niet veel wortelopslag hebben (hindert machinale oogst)
- Weinig vatbaar zijn voor ziekten en plagen (vooral hazelnootboorder, rondknopmijt)

Rassen:

A = algemeen aanbevolen;

B = beperkt aanbevolen (bestuiver);

N = (te) geringe ervaring

A: Gunslebert (t), Gustav's Zeller (t) ; Fercoril-Corabel®(N, t) ; Pauetet (N, i)

B: Hallesche Riesen (b) ; Lang Tidlig Zeller (b) ; Tonda di Giffoni (N, b, t/i)

Vele nieuwe (licentie)rassen op komst; sommige in Nederlandse handen

Details over rassen in hoofdstuk 'Rassen' in de nieuwe teelthandleiding hazelnooten (In ontwikkeling).

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Contact: Ton.baltissen@cropeye.com